

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, kedd, márczius 15

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Égész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órá helyben	1 frt 50 kr

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.

Hírlapok nem adnak vissza.

Tizenegyedik évfolyam.

A CZÁRT MEGGYILKOLTÁK.

Nagy dolog történt. Az éjjel vett táviratunk szerint sikerült végre az összeesküvőknek egy bombát vetni a muszka czár kocsija alá s ez szétrobbanván, a czárt meggyilkolta. Oriási sensációt fog e váratlan esemény kelteni Európaszerte, s a mig rémületbe fogja ejteni a czár nyomdokain járó koronás főket, nagy szegyet út fejébe a gondolkodó népeknek. Tehát csakugyan való, hogy a nihilismus név alatt ismert láthatatlan nagy hatalmasság, e sütében rejtőzködő szörny ismét támadásra készült a tavasz kezdetével, s kiszemelt nagy áldozatát utolérte, szét is marcangolta. A 64 éves ősz császár, ki annyiszor kikerülte a halált, s ki csatáival annyi halált osztogatott, Európa bajszerzője, a legnagyobb földi birodalom ura, erőszakos halálal végezte be életét.

Magyarországnak bizonyára nincs, mi jót köszönjön a fehér oroszok czárjának, s mi még sem örvendünk a borzasztó eseménynek. Erőszak műve erőszakkal vész el, s eddig még azok tettlegrosszabb szolgálatát a közszabadságnak, a kik koronás fők vérébe mártották a testvériség zászlóját. A martyrok mindig azon úgynek tesznek szolgálatot, a melyért vértanu halált szenvedtek, lett legyen az ügy, melyért áldozatul estek, jó vagy rossz. A caesarismuskak, mint minden műveletlen népnél, sok a hive Oroszországban is, a kiknek örök céljuk leend a gyilkosokon magukat borzasztóan megboszulni, s a földszinéről minden gyanus muszkát kiirtani. Ezenkívül a czár halála általános jel lesz Európa minden monarchicus államában a socialismus ellen irgalmatlan rendszabályok életbeléptetésére.

Másfelől az is való igaz, hogy az oroszországi megcsontosodott absolutizmust és anarchiát, úgy látszik csak ily borzasztó merényletek törhetik meg, ugraszt-hatják szét valamikor. Történelmi hűség-gel ki van mutatva, hogy Oroszországban többet fizetnek az egyes hivatalok megnyeréséért, mint a mekkora fizetés a hivattall jár, kilátással az általuk majd hivatalnok-korukban elkövetendő, s ma is az egész országban divó hajmeresztő csalásokra és zsarolásokra. A katonai parancsnok herben tartja a sereg élelmezését és ruházatát, ez a fizetése, még pedig az elképzelhető legnagyobb visszaélések folytán igen busás fizetése. Oroszországban nem a bankóhamisítót, hanem azt büntetik meg, a ki őt feladja, s hitelt

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Tizenhetedik fejezet.

Ki a boldog?

(Folytatás.)

A szeretet és jótékonyaság mindenemü végrehajtásánál vagy kísérője volt Trudka, vagy teljhatalmu megbízottja és minden házhoz tartozó tag, elkezdve a szakácsnőn, s végezve azon kis koldus fiún, ki az ajtónál alamizsnára s egy-egy darabka kenyér héjra szokott várakozni, mind összhangzottak a felfogadott gyermek iránti szeretet és dicsőretnben, ki bár sem szép, sem választékos öltözeti, oly tündérkönyviségű mozdulattal, kellemes modorral, s mégis méltóságteljes tartással bír, ki mindenkit azon meggyőződéssel töltött el, hogy nem koldus lélek lakik benne, bár minő legyen is származása, s mindenkinél önként megszokott dologgá vált már őt miss Gertrudnak szólítani.

Egyedül az Elliszné előítéletei álltak még szilárdan ellene, de mivel Gertrud mindig udvarias és előzékeny volt irányában, s Emilia nagyon illelmesen igyekezett őket lehetőleg távol tartani egymástól, így többé nem adta elő magát semmi kellemetlen jelenet az utóbbi eset óta.

érdemlő tekintélyes írók, mint Murray égbekiáltó romlottságról, s annyira megkövesedett anarchiáról sorolnak fel megbízható adatokat, s oly kézzelfoghatóvá teszik az aljas magán érdekeknek a kasztszellemmel kötött piszkos szövetségét, hogy szinte lehetetlennek látszik, miszerint e kifelé gőgös és belül teljesen elférgesedett állam más úton reformálható legyen, mint egy világrengető erőszakos eruptió által.

Hogy a czár borzasztó vége ezen általános kitörés jele-e vagy se, azt innen a távolról meg nem ítélni. Hogy azonban mélyseges anarchiáról s a fennálló rend elkeseredett ellenségeinek egy szerfelett hatalmas s a hivatalos erő és hatalom minden földi befolyásának felette álló titkos szövetségéről tanuskodik a czár halála, ezt mi is látjuk. Hogy mi következik ezután? kára vagy felvirulása lesz-e Oroszországban az alkotmányos ságnak a czár kiomlott véréből, azt a közeli napok már el fogják dönteni.

És most ott fekszik leszaggatott lábakkal, szétmarcangolt testtel a leg hatalmasabb és legzsarnokibb fejedelem.

Sic transit gloria mundi.

Vajh, mi nem történik még tavaszra?

Az országgyűlés együttmaradása felől különböző hírek szárnyaltak. A ház előtt tárgyaltatuk váró javaslatok tetemes számával szemben azt hisszük, kockázatot lenne már ma bizonyos hatátnapokról szólni, annyit azonban a „H.-n” után mondhatunk, hogy a képviselőház még husvét után is foglalkozni fog toendő hátralevő részének alkotmányos intézésével.

A polgári házasságról szóló javaslat, melynek beterjesztésére a képviselőház a kormányt utasította, ez utasítás értelmében még ez ülészek alatt be fog terjesztetni a képviselőháznak. A javaslat, mely, mint jól értesült körökben beszélük, már megnyerte az előleges királyi jóváhagyást, a keresztények és nem keresztények közt való házasságkötések lehetőségét mondja ki s rendezi, és szabályozza azok jogviszonyait is, a kik eddigelé ily házassági frigréye külföldön léptek.

KÜLFÖLD.

Coronini grófnak az osztrák képviselőházi elnöknek lemondása, melyet táviratunk hozott, az ottani politikai körök minden párt árnyalatánál annál mélyebb sajnálatot ébresztett, mert a gróf conciliáns és mégis elvhi magatartása miatt nemcsak a legmagasabb körök és a parlamenti tagok rokonszenvét bírja, hanem általános tisztelt politikai egyéniség.

Mr. Graham ki a lányka szomorúságát s komoly modorát látta, előbb nem sok tudomást vett róla; hanem midőn több ízben hírlapjai gondosan kisimítva, s csinosan összefogva találta, s szemüvegét hosszas keresgélés után, az ő közbenjárásával megtalálta, kezdte őt igen derék lánykának tartani, és midőn pár hét múlva a „Földművelési lapok” legutóbbi számát kezébe vette, s nagy bálmutatára azt felmetszve, s a szép hulló leveleket csinosan egymásba illesztve találta, akkor feltéven azt, hogy saját kedvteléséért tette ezt, határozottan nagyon okos lánykának jelentette ki.

Trudka gyakran meglátogatta Szulivánánét, s midőn a tavasz közeledőben volt már, kezdtek Villitől tudósítást várni. Azonban levél még mind nem érkezett akkor is tőle, midőn az idő elérkezett, hogy Grahamék kiköltözzenek nyárára falura. Egy Gertrud által irt levél, melyet Villinek irt, miután új tartózkodása helyén letelepültek, fogalmat fog adni ottani életrendjé, s viszonyai felől.

Mintán a lányka elpanaszolta abeli csalódását, hogy még maig is nem kapott semmi tudósítást tőle, s elmondta anyjánál tett utóbbi látogatását, mielőtt falura kiköltöztek volna, így folytatta levelét:

— Hanem te megígértetted velem, hogy mindent leírok s elmondok neked, mi velem mr. Graham házánál történik. Ha tehát levelem hosszadalmasabban út,

A gróf állásának betöltésére a képviselőház jobb oldala Lobkowitz herceget, a baloldal Rechbauer szemelte ki. Ez utóbbinak megválasztása érdemében az alkotmánypárt mindkét klubja még tegnap 11-én este ülést tartott. Coronini gróf az alsóházhoz intézett levélben, melyben lemondását bejelent, arra utal, hogy az utolsó időben már nem bírta a ház teljes bizalmát, a mit ottani politikai körökben arra magyaráznak, hogy a grótot azon támadások bírták lemondásra, melyeknek a Lienbacher-féle iskola javaslat felett történt szavazáskor és az épület adóvita alkalmával az alkotmánypárt részéről ki volt téve.

KOSSUTH LAJOS

a pragmatika szankezióiról.

Collegno (al Baraccone)

Február 25. 1881.

Kossuth Lajos hosszabb levelet intézet Helfy Ignácához. A polemikus s inkább jogi és történelmi fejtegetésekből álló levélből nagy terjedelmé miatt csak a következőket közöljük:

Kedves barátom!

Tudja ön, hogy kötelezve vagyok időmet emigracionális irataim III-ik kötetének összeállítására fordítani. Az anyagot rendszerlenül rakásra szort irathalmazból kell összekutatom, osztályoznom, s egybeválogatnom. Időrabló foglalatosság, mely gyakran eszembe juttatja, a mit Scallinger a szótár kompilációról mondott: „Omnes poenarum species hic labor unus habet.” Hát biz én nem igen érek reá a magyar hírlapokat figyelemmel kísérni, s azért köszönettel tartozom önnek, hogy a „Kossuth és a pragmatika szankezió” cím alatt némely napilapokban a Budapesti Szemle után közölt értekezésre figyelmemet fordított.

Ön szíves volt a figyelmeztetést azon nyilatkozattal kísérni, hogy ha időt vehetne magának a bonyolult kérdés egész irodalmát tanulmányozni, hajlandó volna a választást magára vállalni.

Nem akarom önt e fáradsággal terhelni, megjegyzem azonban, hogy ha szíves lesz ön 1867-ben papírra vetett jegyzékemet ez értekezéssel összehasonlítani, meg fog győződni, hogy ez utóbbi a maga nemében érdekes elukubráció lehet, de jegyzékem tárgyára csak igen kis részben tartozik, s hogy a kérdés, melyet jegyzékem felvetett, teljesen egyel nem oly „bonyolult” természetű, miszerint megítélése a pragmatika szankezióra vonatkozó egész irodalom áttanulmányozását kívánna, sőt ennek a kérdés lényegéhez jó formán semmi köze sincs; mert az én jegyzékem nem azzal foglalatlanokodik, hogy használatot-e vagy nem használatot a pragmatika szankezió elnevezés 1867 előtt Magyarországon; s ha használatot, legtöbbször minő értelemben használatot? hanem foglalatlanokodik azzal, hogy minő végzetterhes szerepet játszott a pragmatika szankezió az 1867 ki alkunál, s mi az a pragmatika szankezió, mely e végzelmes szerepet játszott? és én nem gondolom, hogy ehhez az 1867 előtti irodalomnak valami köze lehessen.

pet játszott a pragmatika szankezió az 1867 ki alkunál, s mi az a pragmatika szankezió, mely e végzelmes szerepet játszott? és én nem gondolom, hogy ehhez az 1867 előtti irodalomnak valami köze lehessen.

Engedje meg ön, hogy szóban forgó jegyzékem keletkezése felől számot adjak. Részben már ez maga is válasz lesz a névtelen kritikus értekezésére, (kinek egyébiránt névtelensége ellen legkisebb kifogásom sincs) s minden esetre világot fog vetni a kérdésre, a miként az az én felfogásom előtt áll. Ujat természetesen nem mondhatok, de azt gondolom, nem árt egy kis emlékeztetés; a ki embert mond, feledékeny teremtet mond, s a most élő nemzedék különösen szeret sokat felejteni Magyarország államjogából.

Az én álláspontom az 1849-iki függetlenségi nyilatkozat. En az álláspont miatt kitagadott páriává lettem, kinek széles e világon sem hazája sem polgárjoga nincs; legfőkébb csak amolyan tiszteletbeli polgár czime van, ezt is csak H.-M.-Vásárhely mély halálával fogadott kegyének köszönhetem. Mindegy; az én álláspontom a függetlenségi nyilatkozat.

Ez álláspontot Magyarország már az 1861-ki országgyűlésen elejtette. Nem törölte el a függetlenségi nyilatkozatot, melyet a nemzet elfogadott volt; hanem egyszerűen ignorálta, olybá vette, mintha soha nem is létezett volna s egyszerűen az alattvalói kápos álláspontjára helyezkedett, azon uralkodóház iránt, melynek feje egyszersmind osztrák császár is.

Hanem kijelentette azt is, hogy csak azon feltétel alatt koronáz, ha az ország jogainak teljes épségükben fenntartása biztosítottatik.

S hogy mik az országnak azon jogai, melyek teljes épségükben biztosítandók? azt az 1790. X. tezikkre hivatkozással helyezte világosságba, melynek tartalmát maga Deák Ferencz, akkoron a nemzet jagai épségének dicsőseges bajnoka, 1861. május 13-án előadott felirati javaslatában, e szavakkal hozta a hatalom emlékeztetébe:

„Ámbár az uralkodóház nágának az 1723-ki 1. és 2-ik t. cikkkekben Magyarországra nézve megállapított örökösödése ugyanazon fejedelmet illeti, ki a megállapított örökösödési rend szerint, az elválaszthatatlan és eloszthatatlan birandó örökös tartományokban illet az uralkodás; Magyarország mindazonáltal szabad ország, s egész országai formájára nézve független, és semmi más országnak vagy népnek leköve nincs.”

Tehát hűzös birtoklás; de nem közös kormányzás.

Ez volt az 1861-ki országgyűlés álláspontja, szemben a ténylegesen országgló hatalommal, mely az 1860-ki októberi diploma alapján hivta össze az országgyűlést, azon diplomában a VI-dik Károly császár idejéből tejedelmi „házi törvényre, mely mint pragmatika szankezió ismero-

tes” hivatkozott, s ebből kifolyólag a birtoklasi egység alapján nem akarta Magyarországot egész kormányzati rendszerére nézve függetlennek elismerni, hanem annak inszisztált, hogy Magyarország s az osztrák tartományok közt reál unio áll fenn, a reál unioinak tehát, a szorosan vett belügyeket kivéve, közös kormányzatnak kell lenni.

Ennek ellenében — miszerint a Magyarország s Ausztria közt, magyar államjogilag fennálló viszony természete felől a kétségnek még csak árnyéka se foroghasson fenn — az 1861-ki országgyűlés az uralkodó házzal kötött szerződésekre, diplomatikai kötésekre s alaptörvényekre támaszkodva, ugyancsak Deák Ferencz szavai-val kijelentette, hogy Magyarország az uralkodó házzal szerződött, nem az örökös tartományokkal, — szerződött an örökösödés felett, nem valamely szorosabb közjogi kapcsolat felett — kapcsolat Magyarország és az örökös tartományok közt, csak az uralkodó ugyanazonoságában van, perszonális unio és egyéb semmi; reál unioinak törvényeinkben nyoma sincs.

Mindezek Deák Ferencznek, az egész nemzet által osztatlan egyetértéssel magáévá tett saját szavai.

És itt, a köztem s az értekezés írója közt fenforgó kérdés nézve közbevetőleg megjegyzem, hogy ilyennek tudta, értette, magyarázta Deák Ferencz a pragmatika szankeziót.

És ime egyszer csak azt látjuk, hogy az ezen mandátummal megválasztott, ezen programra kötelezett országgyűlés többsége ismét Deák Ferencz vezérlete alatt azt vette fel kiindulási pontul s azon álláspontra helyezkedett, hogy Magyarország s Ausztria közt jogilag nem perszonálisunio, hanem ily reálunio természetű kapcsolat áll fenn.

(Folyt. köv.)

Klapka legújabb levele.

(Nyílt levél az „Egyetértés” szerkesztőjéhez.)

Tisztelt szerkesztő ur! A Kossuth és Görgei között folyó vitás kérdés ügyében irt cik kem becses lapjában igen éles, hogy ne mondjam igazságtalan megítélésre talált, a minnek oka csakis félreértés lehet, melynek eloszlátása végett kérem a következő sorok közzétételére:

Ama jóakaratu tanács, melyet hazámfiainak adtam, szóról-szóra így hangzik:

„Nemzetünk szabadságának és politikai önállásának szakadatlan megvédése és erősítése mellett is éberül munkálkodván Ausztria és Magyarország közös érdekében, igyekezzünk szorosán és szilárdul Ausztriával maradni.”

Indokoltam pedig e tanácsomat azon veszéylekkel, melyek hazamat előbb-utóbb fenyegethették és a melyek elhárítására mindketek jűlnek, úgy Magyarországnak, mint Ausztriának egész erejére szükség volna.

Mr. Graham kis kertet jelölt ki számomra, hol virágokat szándékszm jóttevőnm számára növelni, t. i., ha Ellis asszony bele nem elegendik, s meg nem akadályozza; de félek, hogy ezt megteszi, mert szeret mindenbe beleavatkozni. Villi, ez Elliszné nagy csapás reám nézve. Azt hiszem vannak emberek, kik néme emberek ki nem állhatnak és e nő épen azok közé tartozik, kit nem szenvedhetek. Ezt senki másnak rajtad kívül nem mondanám el, mert tudom, hogy nem helyes tőlem, s nem tudom, ha vajjon az is helyes-e, hogy egyáltalán ki mondok kárkinek is, de már megszoktam, hogy neked elmondjak mindent. Miss Emilia sokat beszél neked a felől, s azt mondja, meg kell tanulnom, szeressem őt. De mielőtt ezt megtegném, isten anygálavá kellene átváltoznom.

Azt fogod gondolni, ezeket olvasva, hogy ez megint Trudka szeszélyeinek egyike, s meglehet úgy is van; de nem képeled, mennyire kinez mindig. Igaz, hogy többnyire kicsinységek, mit bajos is úgy részletezve elbeszélni, s még ha tudnám is tenni, nem untatnák vele, azért nem is írok róla többet egy szót is — inkább megkísérlem tükéletesnek lenni, s őt szivemből szeretni.

(Folyt. köv.)

Fel nem foghatott tehát, miként juthatott az ön b. lapja arra a következtetésre, hogy e sorok azt jelentik, miszerint hagyjunk fel alkotmányos harcunkkal a bécsi kormány esetleges tulkapásai ellenében. Legyen meggyőződve a t. szerkesztő ur, hogy ha valamikor ezen oldalról politikai önállásunkat vagy alkotmányos jogainkat valamely veszély fenyegetné, én nem volnék az utolsó azok közt, kik készek volnának arra, hogy életüket ezen veszély elhárítására feláldozzák.

Ép oly kevésbé értettem függetlenségi törekvéseim felett adott nyilatkozatomban Magyarországon azon állami függetlenségét, mely törvényeinkben gyökerezvén, a király által koronázási esküjében megerősített és felelős kormányunk által képviseltetik. Függetlenségi almainkról szólván, értettem a függetlenség az nemét, mely után annak idején az emigráció legnagyobb része törekedett.

Ezek, és csak ezek ama tendenciák, a melyeket én az adott viszonyok közt kivethetleknek és állami biztonságunkkal meg nem egyeztetheknek tartok.

Visszont azonban csak elismeréssel adóhatom azon óhajtsárr, hogy a 48-ki törvények egész terjedelmükben visszaállítassanak, remélvén egyuttal, hogy ez óhaj lesz czélpontja minden alkotmányos törekvéseinknek. Ezt a czélt vagy nyugodtan megfontolt előrehaladás, vagy gyors előrenyomulás által lehet elérni. Hazamba visszaérkezvén, az első irányhoz, azaz Deákhoz láttam jónak csatlakozni, nem ítéltém el azonban azokat sem, a kik más nézetet voltak. Kivánatos volna, különösen félreértések elkerülése czéljából, hogy azon párt, mely az 1848-ki törvények közvetlen érvényre emelését írta zászlójára „függetlenségi párt“ helyett, venné fel a „48-as párt“ nevet. Én tiszteltem, becsültem azon nézetet és módot is, melylyel becses lapja mutatja ki hazafiságát. De másoknak, a kik hazafias érzületüket legelőbb is annyira és legalább is annyi áldozattal bebizonyították, visszont meg van azon megtámadhatatlan joguk, hogy még magától az „Egyetértés“-től is egész határozottsággal követeljék hazafias meggyőződésük tiszteltesben tartását.

Szabadelyű lap létére talán csak nem akarja a hazafiaságot monopolizálni?

S lapja végre azon tanácsomat veti szemre, hogy tarsunk öszintén Ausztriához. Feltételesemnek tartom mindazok után, miket ezekben indokoltam megírtam, erre felelni. Van olyan függetlenség, a mely benutnunk elszigetelne, és van olyan politikai és állami függetlenség, a mely, ha Ausztriával tartunk is, fenn-tartítható és megszilárdítható. Az én tanácsom az, hogy fontoljuk meg az elszigeteltség veszélyét. Maga az 1849. ápril 14-iki függetlenségi nyilatkozat is kimondja ennek szükséges voltát ezen szavakkal:

„A magyar nemzet belépven, mint független és önálló állam az európai népek családjába, elismeri egyuttal, hogy mindazon népekkel, melyek azelőtt vele egy uralkodó alatt voltak egyesítve, békében és jó szomszédságban kíván élni és szilárdul el van határozva, hogy velük barátsági szerződések által szövetkezzék.

Ez akkor történt, mikor a szakadás a dynastiával teljes vala! És ma, midőn Magyarország és Ausztria egy és ugyanazon alkotmányos uralkodó alatt újra békességben egyesítve élnek, ma akarják ennek szükséges voltát kétséghozzavonni?

A magyar nemzet minden esetre bí fog maradni azokhoz is, a kik őt szeretik halálukig, habár tekintet nélkül az idők politikai szenvedélyeire nézeteiket nyíltan kifejezve jónak látják.

Nem lévén megadva nékem, hogy általánosan hazám földjén éljek és politikai mozgalmában közvetlenül részt vegyek: csak egy utolsó óhajit rejtek keblem mélyében: és ez abban áll, hogy kiálthassam, mint Cavour, honom földjén vagy idegen országban bekövetkezendő végperceimben:

„Hazám jövője és szabadsága ime biztosítva van!“

Klapka György.

Egy nagy áruaktár égése.

Mint távirataink közlik, óriási tűzvész volt márcz. 9-én délelőtt Párisban. A lángoknak a legnagyobb áruaktárak egyike, a tíz millió franknyi értéket képviselő „Magasins du printemps“ esett áldozatul. E Franciaországban kívül is ismert áruaktár egész bázisomb helyett foglalta el a Hausmann-boulevard, a Havre, Provence és Caumartin utcák között, s egyik vezetésességét képezte a francia fővárosnak.

A tíz közel a főbejáratához, a csipkék árucsernőjében állott ki reggel fél hat órakor. Minden valószínűség szerint a légszusz-csövek egyike megromlott és az éj idején kitört gáz explozálódott, a mint a háziszolgák egyike a légszusz-csöveit meggyújtani akarta. A tűz csupa könyven gyuló anyagot: csipkéket, skatulyákat, fabutorokat stb. találva, rohamosan terjedt. A jelenlét segédke elvesztették lélekjelenlétüket és csak némi idő múlva siettek az áruaktár tulajdonosának, Jaluzotnak felkötésére. Ez fölríasztván alvó nejét — ki zavarjában komornája hátköztétét öltö magára — félig felébresztett álla-

potban kikutott a foytósóra. Ekkor már a nagy és díszes lépcsőház telve volt fojtó, sűrű füsttel. Szerencsétlenségre a vízvezeték csapjának kulcsa ép a meggyúlt árucsernőben volt, úgy hogy nem lehetett hasznát venni a vezetéknek.

Mint hogy a roppant épületben mintegy 250 férfi- és nőseged lakott, Jaluzot kürtöt ragadt kezébe, folyosóról folyosóra futván, kürtölve és „tüzet“ kiáltva. Azonban a személyzet legnagyobb része ekkor föl volt már riasztva és legtöbben — némelyek félig meztelentül — már meg is menekültek. Jaluzot ezután a pénztár megmentésére fogott, a mi sikerült is. Egyike volt az utolsóknak, a kik elhagyták az égő áruaktárt. Miután ingen és nadrágon kívül egyéb öltönyt nem volt rajta, kénytelen volt kocsin a legközelebbi ruhakereskedésbe sietni.

Az első tűzoltók öt óra ötven perczkor érkeztek a szomszédos állomásokról, de ekkor a tűzvész már oly erővel dühöngött, hogy a kézi fecskendőknek nem lehetett hasznát venni. A lángok fölhatoltak volt már a földszintről az emeletre, kicserkődvén az óriási épület három homlokzatának ablakain. Ekkor kezdett terjedni az égő szövetek, kelmék stb. roppant mennyiségének tüze, mely két kilométernyi kerületben volt érezhető.

Főleg a Provence-utczára néző oldalon vált iszonyúvá a tűzvész. A lángok az ártellenes házakig csapkodtak, melyeknek ablakai megrepedtek a hősegtől, míg az ablakfák tüzet fogtak. Csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült megvédeni e házakat, a mit főleg egy gőzfecskendő alkalmazása és a 39-ik serezed katonáinak buzgó tevékenysége tett lehetségesé. A tűzoltók fölröbantak a házak tetőire és csakhamar egész patakokban zuhant a víz az égő áruaktárra.

A Hausmann-boulevardra nyíló homlokzatán bátran másztak föl a tűzoltók az emeletekbe, az ablakokon át vezetve a fecskendők csöveit az égő raktár belsejébe.

Itt rendkívül izgalmas jelenet történt. Míg a tűzoltók fönn voltak az emeleten, egy tűzoltótiszt, ki a tűzvész terjedésének fázisait az utcáról kísérte figyelemmel, hirtelen fölkiáltott: „Mennekültetek, a menyezet leszakad!“

Az emeleten levők ijedten rohantak az ablakokhoz. Némelyek még belekapaszkodhattak a létrákba, mások leugrottak a járdára. A menyezet robajjal szakadt le. Hármán az ugrás folytán megsérültek.

Csak néhány percz múlva vették észre, hogy egy Havard nevű tűzoltó hiányzik. E szerencsétlen benn rekedt a lángtengerben. A tűzoltók fölmásztak erre a boulevard fáira, honnan roppant víztömegeket zúdítottak az emelet azon pontjára, hol Havardnak lennie kellett. Végre, több mint félóra idő után újra behatolni lehetett az emelet ezen részébe. A tűzoltók megtalálták a szerencsétlen Havardot füstölő romok alá temetve. Még élt, de több zúzódást szenvedett és alsó teste össze volt égve. Kevés idő múlva e szegény ember meghalt a Beaujon kórházban.

Hét órakor az egész óriási áruaktár már egyetlen lángtenger volt. Most a legnagyobb erőfeszítéssel a szomszéd épületek megmentésén kellett fáradozni. Időközben még két gőzfecskendő, öt brigád rendőr és 200 katona jelent meg az égés színterén.

Kevéssel fél kilencz óra után az égő áruaktárnak a Provence-utczára tekintő homlokzata dűledezni kezdett. Itt ismét baleset történt. Ugyanis Faurand nevű tűzoltó, megrémítve egy beszakadó mennyezettől, leugrott az első emeleti erkélyről az utcára. A szerencsétlen nemcsak lábait törte el, hanem még égési sebeket is kapott, miután égő gerendákra esett.

Tíz órakor a Havre-utczára tartó homlokzat egy része dőlt le. Iszonyú látvány volt, melyet az égő raktár belseje nyújtott. Mikor a szél olykor rést szakított a sűrű füstfellege látni lehetett a teremből terembe rohanó lángokat. A levegő telve volt elégett szövetek finom hamujával. Egészen délig a tűzoltók roppant víztömeget zúdítottak az égő raktárra. Ekkor azonban már meg volt fekezve a tűz elem és a tűzoltók egy része hazatérhetett.

A kárt általán 10 millió frankra becsülik. Ebből csupán az árúkra 9 millió frank esik. A raktár és az árú 7½ millió frank értékű voltak biztosítva. A „magasins du printemps“ közel ezerre ragó személyzetével majdnem kintlő város képezett. A vásárló közönség újságokkal és könyvekkel gazdagon ellátott olvasószobákra akadott, hol kipihenhetette magát és megregelizhetett. A személyzet gyermekei számára külön iskola volt a roppant épületben, azonkívül termek a botegek számára.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Abetegségek felismerése hajdan és most.

Az orvos-természettudományi társulat 1881. febr. 12-én tartott estélyén előadta

Dr. Purjesz Zsigmond,

a belgyógyászat egyetemi tanára.

(Vége.)

Ezek után úgy hiszem, könnyű lesz megadni a választ arra nézve, hogy mit végez az orvos, midőn meggyógyított újja a mellkast tü-

geti, kopogatja. Ugyanazt, a mit végez a harkály, midőn táplálékát keresi és a mit végez, az már évezredek óta, a nélkül, hogy az orvosok már rég ellettek volna tudományát. A harkály táplálékát azon rovarok képezik, melyek a fá héjja alá rejtik magukat; természetesen, hogy ezek csupán oda rejtőzhetnek, hol a haj nem fekszik tömötten a törzsön, hanem a kettő közt, hol levegő van. A harkály tehát csőrével megüti a fát és a hangból, melyet így előidéz, megtudja, hogy azon helyen levegő van-e a héj alatt vagy nincs, azaz, hogy tartózkodhat-e ott rovar. Az orvos is t. hallgatóság, midőn a mellkast kopogatja. Ügyel a hangra, melyet előidéz; más hangot kapunk egy levegőt tartalmazó hely részéről és más akkor, ha a megüti hely mögött tömör anyagok vannak; egy a mindennap életből merített tapasztalat még jobban fel fogja deríteni: méltóztassanak csak azon hangkülönbségre gondolni, melyet kapunk, midőn üres és midőn telt bordát kopogtunk; az előbbi élesnek nevezülk és így nevezik azt a közéletben is, az utóbbit tompának.

Már most ezeket alkalmazva az emberre önként következik, miszerint a mellkas mindazon helyen, hol a tüdő a mellkasfalat közvetlen érinti, éles hangot kell kopogtatáskor nyertünk; a tüdő nagy részt levegőből állván, s miután azt is tudjuk, hogy rendes viszonyok közt a tüdő p. a bimbó irányában a 6. dik, a hónalj irányában a 8. dik, a gerincoszlop mellett a 11. dik a bordáig terjed, mondhatjuk, hogy ha mi ezen határokon belül éles hangot kapunk, ott mindenütt a tüdőnek kell a mellfallal határosnak lenni, vagyis hogy az illető egyénnél a viszonyok rendesek, tüdeje ép, Ép oly biztossággal mondhatjuk ez ellenkezőt, valahányszor a mondott határokon belül kopogtatáskor nem éles, hanem tompa hangot nyertünk, mert ez kétségtelen jele annak, hogy ott rendes alkotó, azaz légtartalmu tüdő nincs, már pedig akár milyen uton jött legyen létre a tüdő légtartalmanak csökkenése, az mindig betegségnek eredménye. Leginkább kétféle betegség az, melynek következtében még a mondott határokon belül nem kapunk élest, hanem tompa hangot: a mellhártyának és a tüdőnek gyuladása, lobos állapota. A mellhártya lobosodása következtében folyadék képződik, mely a tüdő és a mellkasfal közt foglal helyet. A tüdőgyuladása, a folyékony anyag magukban a tüdősejteken foglal helyet és azokból kiszorítja a levegőt; mindkét esetben az effectiv ugyanaz t. i. a mellkasfal mellett nem lesz légtartalmu tüdő, hanem légtelen anyag és így a kopogtatási hang is tompa lesz.

De szinte látom a t. halgatóság ajkán ama kérdést lebegni, ha valjon nem vagy-e itt cserben tudományunk, mert ha ezen két, jelentőségére és lefolyására nézve oly eltérő betegség-nél a kopogtatási eredmény ugyanaz, mikép választja az orvos azokat külön. Igaza van a kérdészeknek, mert ha az orvos csak ezen egy vizsgálati módra volna utalva, akkor a tompa hangból legelőbb annyit tudna meg, hogy a mellkas azon helyén a viszonyok nem rendesek; de hogy a levegő mellhártya, tüdőgyuladás, vagy gümő által van-e helyettesítve, arra nézve kopogtatás felvitágosítást nem ad. Mindamellett fenn nem akadunk, miután van egy más vizsgálati eljárás, mely kevéssel a kopogtatás után lett a gyakorlatba behozva és azt mintegy kiegészíteti. Ezen vizsgálati mód a hallgatóság, mely érvénybe lép ott, hol a másik feladata végződik és így a kettő együtt valóban oly pontos téjékoztatást enged eme viszonyokról és meg másokról, miutha a mellür belsejébe egyenesen bepillanthatnánk.

Ezen vizsgálati mód azonban sokkal terjedelmesebb és behatóbb részletezést érdemel, sem hogy annak tárgyalásába, ily előhaladt idő mellett, becsátkozhatnám. El kell azt halasztanom, valamint elhalasztom egy másik, a t. hallgatóság által szintén gyakran alkalmazni látott vizsgálati módnak a hőmérészetnek mára szánt ösmertetését, s megvallom, hogy a mily készséggel halgatam el a betegségek felismerésének történetéből 2000 évvel többet, t. i. azon időt, mely Hippocratestől a mult századig terjed, tudván azt, hogy a tudomány itélőszéke előtt helyt nem álló meddő teoriák felsorolásával kellett volna a t. hallgatóságot fárasztanom, ép oly önmegtartóztatásba kerül az imént megszakított gondolatmenetet tovább nem folytató; kárpótlást ezen mulasztásért csak azon reményben vélek találni, hogy talán sikerült már a felemlítettek által is meggyőzőm a t. hallgatóságot arról, hogy az orvosi tudomány halad, hogy jezen haladás az emberiségnek előnyére van és hogy igaza volt a nagy Hippocratesnek, midőn azt mondotta, hogy ott, hol az orvosi tudomány virágzik, honol az emberazeretet is.

A református konvent.

(Negyedik nap.)

Budapest, márcz. 10.

A református konvent tegnapelőtt reggel 10 órakor megkezdett ülését és folytatta félbeszakasztott tanácskozását az „Egyházi bíróság“ szervezete fűtött. A 36. §-ban, mely a peres felek megidézéséről szól, vagy általában egy nagy testület volna az egyik peresfél, az eset-

ben engedélyeztetik, hogy a felek képviselőileg is megjelenhessenek. A 37—39. §-ig mindenütt bevételt, hogy a vizsgáló biztósok meghagyására is tartoznak az illető beidézetek megjeleneni. A 40—43. § változatlanul fogadtattak el. A 44. §-nál, mely körülírja, hogy „a vádlott a bíróság előleges engedélyének kikérése mellett jogosítva van egyházi vagy világi egyént képviselővel megbízni“, Ráday gróf indítványozza, hogy e § a szóbeliség és közvetlenség elvénél fogva hagyassék ki. Molnár Béla, Balogh Ferenc és Dobos János hasonértelmű fölszólalása után a konvent többsége a §-t kihagyta. A 45. § némi stylaris módosítással, a 46—52. §§-ok változatlanul fogadtattak el.

Következett a III. rész, mely a jogorvoslatról szól s mint ilyen fölszíri a főbebeztést, igazolást és perújítást. Terjed az 53—62. §-ig. A szakaszok közül az 53—55. változatlanul fogadtattak el. Az 56, 57, 58. §-okat, melyek az igazolásról szólnak, Körömdy kihagyatni indítványozza s az igazolási eseteket a perújításhoz kívánja csatolni. A többség azonban ellenzi a kihagyást s így e szakaszok is változatlanul elfogadtattak. Az 59—62. §§ szintén a bizottsági szövegezés szerint fogadtattak el.

Következett a IV. rész, mely a felfüggesztésről szól, s terjed a 63—66. §-ig. A szakaszokat a bizottság szövegezése szerint fogadták el; ugyszintén az V. rész 67—75. §§-ait, melyek részletes határozatokat tartalmaznak, pár csekélyebb módosítással. E részből a 72. 74 és 75. §§-ok, melyek a közbüdlő tisztéről szólnak, kihagyattak.

Ezzel a javaslat letárgyaltatván, a konvent Körömdy Sándor tegnap beadott indítványára tért, s azt elvileg egyhangulag elfogadta.

Mocsári Lajos indítványozza, hogy miután a konvent Körömdy indítványát elfogadta, adja át az indítványtval együtt az egész munkalatot egy bizottságnak, mely akkép alakítsa azt át, hogy a bíróság nemcsak anyagi, de más peres ügyben is itélhessen.

A konvent Hegedűs László, Körömdy Sándor, Tóth Samuel, Beöthy Zsigmond, Tisza László, Antal Gábor, Lónyay Menyhért gr., Ráday Gedeon gr., Szász Damokos, Vay Miklós báró, Révész Bálint püspök, Szentpétery Sámuel és Fejes István fölszólalása után Mocsári indítványát elvetette. E szerint a bírósági törvénykezési rendtartás a letárgyalt szövegezés szerint fog a zsinat elé terjesztetni Körömdy indítványával együtt. Egyedül a tervezet 26 §-a, mely így szól: „Ezen bíróságok csak fegyelmi ügyekben itélnek“, Lónyay Menyhért gr. közvetítő indítványa érdekében ekkép módosult: „Ezen bíróságok fegyelmi ügyekben a következő §§ okban megállapított szabály szerint itélnek. Egyszermind fenntartja az egyház azon jogát, hogy azon ügyeket, melyeket eddig közgyűlésen, vagy consistoriumaiban intézett el, azontul ott intézhessen el.“

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Nemzeti színház.

A mult szombatn [Perlaky Gizella k. a jutalomjátékául egy kis francia vigjáték és néhai K. Papp Miklósnak a „Bajszerező“ című vigjátéka adottot fele ház előtt. A színház valóban adózatot volna annyi kegyelettel K. Papp Miklós emléke iránt, hogy a megboldogultnak ne ártson ezen elvett szinpadí kísérlet közönség elé huzarolásával. A „Bajszerező“ egy minden ízében erőltetett, hamis alapokon nyugvó és hozzá szerfelett unalmas vigjáték. Egy édes anya intriguál minden alap nélkül saját leányának becsületét ellen. Miután a leányának adott találkára az anya megy el, a szepetvő pedig ezt előre tudva, a szintén elrejtőzött férj előtt korteskedik a feleség becsületé érdekében, kedve szerint lekorholja a pedáns anyát és felfejti neki, hogy másik leánya Erzsikevel szemben táplál gyöngéd érzelmeket. Mire az anya kitör s elárulja magát. Holmi huzakodás után a végén is elnyeri a leány kezét. Erzsike egy fiatal szende falusi leány, a kinek szájába a szerző a gyermekies érzelmek visszatükrözésére a legnagyobb képtelenségeket ad. Erzsike minden gyermekése s a tilalom daczára lóra kap, a mezőn nyulat üldöz és nagy ceremóniával megható búnbánás mellett azért kér a nagybecsűtő becsánatot, mert a lova elaposta a nyulat, s a mi még sokkal nagyobb baj, futtában lovagló öltönye megakadt s kitört egy karót. Ily viaszas badarságokból áll a darab, elkezdve a minden ok nélkül leánya vesztére törekedő édes anyán, a melyet emberi természet szerint még nem talált ki phantázia, egész a mellékalakként szereplő gyámoltalan versifikátorig.

Erzsikét, a naív gyermeket, kinek legnagyobb keserősége, hogy nagy leány nem lehet, K. Papp Miklósnak urasszony játszza, sok eleve- néséggel és csinnal, de teljességgel nem a szerephez illően. Az alak Gerő Linát illette volna meg, a mint hogy naivitás és gyermekreg nélkül egy ily Erzsike képzelhetetlen.

Annnyival inkább elemében volt Pappné urasszony a rövidebb és szellemesebb kis francia vigjáték leleményes szobacziúszának raj-

kos szerepében. A csekély számú közönség sűrű tapssal s nagymennyiségű virággal fogadta őt megjelenésekor, s mindvégig természetes csacska, fúrge és vidám személyesítője volt az urnőjéhez hí szobaleányának.

A jutalmazottnak K. Papp Miklós darabjában jutott egy semmitmondó szerep, melynek mondókáját tanulókhöz illő buzgalommal a kisasszony el is szavalta, ujjlag meggyőzött bennünköt arról, hogy a szerepkört, melyet eddigi fellépéseiben elfoglalt a kolozsvári szinpadon, egyáltalán nem jogosult betölteni, sem elég képzettsége, sem elég tehetsége hozzá.

Vasárnap a „Kintornás családban“ ismét vendéghez volt szerecsénk. Mikei Lajos a győri színház tagja birkozott meg Samuval, a mint e rövid szerepből kivehetjük, Mikeiben sok a komikai ér, játéka nyers, de természetes. Ha egyénisége különbözik Samutól s nem a szerep tüstő hozzá történethöl, ha tehát valódi alakítás volt, a mit bemutatott s ép oly természetességgel tudna élénkbe állítani egy más jellemű alakot is, színházunknak jeles komikussává vállhatna.

Élőtlénket mindenkép további fellépéseitől tesszük függővé. Az előadás éltető szelleme a hervadhatatlan kedélyű Palmay Ilka volt, rózsás vidámsággal, eleven természetességgel fűszerezte dalait és látékat.

A darab végén pedig olyan ropogós csárdással tanította tánczra a kar személyzetet, hogy minden szem rajta csüngött. Egészben az előadás a jobbák közé tartozott, de a házat csak két harmadrészben töltötte meg a közönség.

A gr. Széchenyi Béla közép-ázsiai utazásáról szóló német mű („Im ternen Osten“) egyik most megjelent füzeté közli melléklettel az utazás vonalát feltüntető térképet is. Kreitner Gusztáv ez érdekes és díszes rajzokkal illusztrált könyvéből most ismét három füzet (11—13) jelent meg Hölder bécsi kiadónál.

Menter Zsófia asszony, az annyira kedvelt zongora-művész nő jelenleg Párisban van, márczius 20-án lép fel először Padeloupnál, hol Liszt Eszter hangversenyét játsza. 24-én saját hangversenyt rendez az Erard-teremben.

Nikolajevits II. Sándor császár.

Szüll. 1818. ápril 29. Meggyilkoltatott 1881. márcz. 13-án.

A balvégzett Sándor császár bárha 1818-ban született, csak 1855. márcz. 2-án léphetett trónra, mint atyja, Miklós törvényes örököse. Mint gyermeknek neveltetése leginkább atyjának kívánságára katonai irányban történt. Mint ifjú ember beutazta Oroszország és Sibiria nagy részét, s itt a foglyok sorsán enyhíteni törekedett. Atyja többször reá bízta távollétében a kormányzást, s kényes kérdésekben őt küldte a berlini és bécsi udvarokhoz. Atyja elbetegesedvén, Sándor a krími háboru alatt tilt a trónba a nélkül, hogy tüdvös reformokat vártak volna tőle. A mint azonban Sebastopol eleste után a párisi béke aláíratott, a császár Moszkvában kihirdette „Oroszország szellemi és anyagi erőinek kifejlesztéséről“ szóló béke programját és Goreszkoffot tette miniszterelnökké. Őt tért haza a nép a háborúból, már készen volt az óriási terv egész Oroszország vasuti behálózására. A különböző stratégiai szempontból indított vállalat létrehozását egy nemzetközi részvénytársaság vállalta magára. Moszkvában történt megkoronáztatása után titntető látogatást tett Bécs ellen Berlinben és varsói utja alkalmával a lengyel nemesi marsaloknak amnestiát adott, közigazgatási reformokat ígért, de komolyan intette őket az „álmódosításoktól.“

Visszatérté után Pétervárra, egyengette útját a jobbagyság felszabadításának, és több nemű kísérletek után 1863. márcz. 3-án a jobbagyság felszabadítása kimondatott. Ezután nagy mértékben újra szerveztetett a hadsereg, a melynek számára a krími háborutól fogva nem volt toborzás és a haditengerészet is nagy mértékben állítatott helyre. A közigazgatás terén is fontos reformok létesültek, a melyeket azonban a sokszoros lázadások miatt többnyire visszavontak és az 1863-ki lengyel lázadás a kormány minden reformjára keresztet vont.

Sándor császár nem sokat bajlódott a déli Európában történetekkel, s csak arra törekedett, hogy Ausztria politikájával minél inkább izoláltságassék.

Ez alatt inkább folytatta a békés hódításait Ázsiában és tudományos kirándulások czimé alatt megvetette alapját a jövődöbeli hódításoknak. Kínával kedvező szerződést kötött és a Monoton birodalom birtokába jutott és előkészítette útját az Amur birodalom meghódításának. A kaukázusi háborút Barjatszki 1861-ben Samil elfogatásával győzelmesen fejezte be és az észak-amerikai egyesült államokkal oly előnyös szerződéseket kötött, melynek káros befolyását aztán Európa is megérezte.

A mig a birodalom belsejében forrongó elemek 1862-ben Pétervárt idéztek elő egy óriási erőt: addig 1863-ban a lengyel forradalom

csaknem egész Oroszországot lángba borította. A Lithvánok is mozogtak Nagy és Kis-Oroszországba Tokonszenvre találtak. E helyeken azonban Muráwiew rémuralma elfojtotta a tüzet. A szabadintézmények megkezdett valóistása annyiban maradt, a midőn pld. a moszkvai nemeség képviselői alkotmányt kért, tudtára adta nekik, hogy minden reform kezdeményezése a csárnak istentől vett hatalmától függ.

1866. ápril 1-én Pétervárot Karakozoff Demeter gyilkossági kísérletét követett el a csár ellen, de az nem sikerülvén, Karakozoffot szept. 15-én kivégezték, 35 bűntársát börtönre vetették, vagy Sziberiába küldték. Miklós hagyományozott politikája, hogy az idegenek rustifikáltasának, Sándor folytatta s megette, a mit egyetlen európai hatalom se, hogy azon püspököket, a kik a pápai consilliumra elmentek, az országból kikergette.

A lengyel lázadás elnyomása után mind nagyobb tekintéllyel lépett fel Oroszország, s nemcsak Közép-Ázsiában Kokandot és Bokharát csaknem egészen meghódította. Ugyanekkor pénzszerezés czéljából muszka-Amerikát eladta az egyesült államoknak.

1865-ben elvesztette legidősebb fiát Miklóst, a ki Nizzában halt el s utána Sándor fiát trónörökösé proklamálta és a ki most lesz Oroszország csárja, ha ugyan belenyugosznak a nihilisták. A trónörökös 1866. november 19-én nőt vett Feodorowna Máriát, ellunyt testvérének menyasszonyát, IX. Krisztján dánia királyának leányát. (szül. 1847. nov. 26.)

A csár 1867-ben a párizsi világkiállítás alkalmával meglátogatta III. Napoleont és nemcsak demonstrációkkal bosszantották Lengyelország érdekében, hanem Berezewszky Antal lengyel menekült június 6-án pisztolylyal reálott. Czélját azonban nem találta.

1870. október 31-én Gorcsakoff kijelentette, hogy Oroszország nem tartja magát a párisi szerződés azon pontjához, a melyben meghatározottat, hogy hány hajót tarthat Oroszország a Feketetengeren.

Ezzel készítette elő az, utat a szemünk láttára lefolyt borzasztó orosz-török háborúhoz, mielőtt azonban azt végrehajtotta volna. Ázsiában a chivai khánságot hódította meg Oroszországnak.

A csár ellen azóta még két merénylet történt. Pétervárt egyszer rálöttek és a tavaly felrobbantották egész ebédőjét. Mind sikertelenül a tegnapi napig. Ez utolsó ördögi merénylet következtében elszakadtak a csárnak lábai és tegnap este már halva volt.

Sándor csár 1841. ápril 28-án házasodott meg a hesseni nagyherceg leányát Alexandrowna Máriát vevő nőt, a kitől 6 fia és 1 leánya született.

A „KELET” magántáviratai.

A Tisza Szegednél.

Szeged, márcz. 13. A Tisza áradása még folyton nagy, habár ma már némileg csökkent rohamosságban. Tegnap reggeltől ma reggelig 42 centiméter az áradás (a megelőző napon 71 centim. volt.) Mai nap folyamában reggeli 6 órától esti 6-ig 18 centiméterrel emelkedett a víz. Vizállás esti 6 órakor 4.89 méter.

A magas víz miatt a zsilipek bezárattak s az átereszek betömettek. A belvizek bevezetésére a város területén 4 gőzszivattyugép működik.

Az építkezések nagy mérvben megindultak. E hó 5-ike óta körülbelül 60 magánépület alapja ásott ki.

Az árvíz évfordulója megható emlék-ünnepélylyel ünnepeltetett meg. Az ár betörésének óráját éjjelutáni 1 órakor mozsárlövészek hirdették s ugyanakkor megkondult a városháza harangja, és egy óráig zúgott. Délelőtt az összes hűfelekezetek valamennyi templomban és imaházban istenítiszteletet tartottak, a nép seregeseen tödült a templomokba. Az ünnepélyes emlék-misést d. e. 10 órakor tartotta az ősz Kremminger prépost a belvárosi templomban, mely zsúfolva volt közönséggel. Itt résztvettek a királyi biztosság tisztikara, az összes hatóságok és hivatalok személyzete és a város tisztikara és köztörvényhatósági bizottsága.

Budapest, márcz. 13. A muszka csár a kocsjja alá vetett bombától kapott sérülés következtében meghalt.

Pétervár, márcz. 13. A csár kocsjja tegnap alig hagyta el a lovagló iskolát. A császári kocszi alatt egy bombatörést, a kocsit darabokra szaggatta, de a csár épen maradt. Erre azonban egy második bomba robbant el, s ez a csár lábát elszakította s oly mérvben megsebesítette,

hogy lakosztályába vitetvén, ott meghalt. Pétervár, márcz. 13. Az „Agence Russe” biztosan állítja, hogy a porta kész Thessalia egy részéről Trikalával és Larissával együtt lemondani. A hatalmak megegyeznek abban, hogy ezen egyezmények által nagyon meglesz a béke könyitve.

Zsófia, márcz. 13. A kamara felhatalmazása következtében a kormány elhatározta sistowa-tirnova-jeni-zágrai vasútvonal kiépítését, a kormány küldötteket nevezett ki, a kik Romániával a Dunán építendő híd ügyében tárgyalást kezdenek.

Budapest, márcz. 14. A képviselőház mai ülésében Irányi Dániel kérdi, mily intézkedéseket tett és szándékszik tenni a kormány az alföldi árvízveszély elhárítása végett. Ordo dy Pál miniszter válasza, hogy a már beérkezett hatvan utaszon kívül ma háromszáz hidez érkezik le Békésre és Gyulára. Száz csolnok és dereglye áll készen a mentésre. Szegő szegedi főmérnök és más állami mérnökök ott vannak. Az alispán kormánybiztosnak nevezettett ki Adóhivatal utasítva van a szükséges összegeket feltétlenül rendelkezésre bocsátani. Irányi Dániel választ tudomásul véve, kéri akormány több katonának berendelésére. Ordo dy miniszter feleli hogy a mennyiben szükséges ezt megteszi.

A rendőrségről szóló törvényjavaslat 7. szakasza a miniszterelnök módosításával fogadtatik el. Ezután beadott módosítások ellenében javaslat 8—12. szakaszai elfogadtatnak. 13. szakasz felek beidézésére nézve Tisza miniszterelnök módosítása szerint 14. és 15. változatlanul elfogadtatván, ülés véget ért. Honvéd-egylet gyűlése miatt holnap ülés nem lesz. A magyar általános hitelbank 1880. évi mérlege, a magyar általános hitelbank igazgatósági tanácsa az „Orsz. Ért.” szerint ma tartott ülésében elfogadta az igazgatóság által az 1880. évre előterjesztett mérleget, mely 1.093,784 frt 35 kr. tiszta nyereséget mutat ki.

Az igazgatóság indítványa alapján a nyereség felosztására nézve elhatározta a f. hó 25-én tartandó közgyűlésnek indítványozni, hogy a társasági alaptőke az 5 százalék kamatot levonása után tenmaradó nyereségi összeg 10 százalékával az 56,546 frt 81 krral javadalmaztasék és az 1880. évre, összes osztalékul a részvényesek közt 19 frt 50 kr. fizetessék ki részvényenként, ezen osztalék már f. évi apr. 1-től kezdve fog kifizettni.

Kivonat a „Budapesti Közlöny”ből.

Pályázatok: III. ad. oszt. adótárnoki állomás a dícső-szt. mártóni adóhivatalnál 3 hét. Postamasteri állomás a hatszégi egyesített posta és távradhivatalnál. Birői végrehajtói állomás az abrudbányai kir. jbságnál 4 hét.

Csődök: Deési ktv. Zabulik Gábor retégi kereskedő ellen. Brassói ktv. Radvánszky Terézia és Radvánszky János brassói lakosok ellen. Gy.-Fehérvári ktv. Blum Simon gyulafehérvári kereskedő ellen.

Árverezések: M.-vásárhelyi ktv. Jakab János és társai 23178 frta becsült m.-vásárhelyi ingatlanai ápril 14. B.-hunyadi jk. Lukács Mihály és t. 347 f. 50 krra becsült marótlaki ingli. Ugyanaz Puiu Juon 424 frtra b. k. földi ingli. márcz. 21.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. márcz. 14.

— **A Hivatalos lapból.** A dícső-szent-mártóni polgári dalkör alapszabályai, a m. kir. belügyminiszterium által, folyó évi 10,462. szám alatt, a bemutatási záradékkal elláttattak.

A tordai korszolyzó egyelet alapszabályai, a m. kir. belügyminiszterium által, folyó évi 10,996. szám alatt, a bemutatási záradékkal elláttattak.

Helyi hírek.

— **A városi polgármesterség kérdésében,** hir szerint új fordulat állt be, a mennyiben ngs. Züllich István, nyug. adminisztrator ur városi bizottsági kör némely tagjának kértére szintén jelentkezik az állomásra. Ehez képest egyéb nincs is már hátra, mint előbb a candidáló bizottság, aztán pedig a v. bizottság szavazása. Vederemo.

— **Négy politikai napilap fog holnap-tól kezdve** Kolozsvár városában megjelenni. A negyedik új politikai napi lapot, mely „Népbarát” czímet fog viselni, a „Magyar Polgár” kiadóhivatala adja ki. A „Népbarát” egészen a népszámára lesz szerkesztve, s szerkesztője nem lesz megnevezve.

— **A városi felsőbb** leányiskola növendékei a derék igazgatónő, De Gerandó Antónia k. a., vezetésével mellett, mult szombaton igen szép, kedélyes mulatságot rendeztek, a lapunkban már közlött program szerinti. A közönséget a szülők, iskola-látogatók, felügyelő bizottsági tagok s az intézet barátai tették ki s a

tiszán családias színezett multság kedves hangulatban tartá az intézeti helyiségeket zsúfolásig megtöltő közönséget. Az igazgatónő tüdőzőlő szókkal fogadva a gyűlést, megkezdte a mutatóványok: szavaltok, karénekek, a három kis szindarab előadása — minden magasabb igény nélkül, gyermekies ártatlanságban, keresetlen természetességgel s a francia nyelvben tett igen szép előhaladás próbáival. Nem a kirakatos magamutogatásról lévén szó: egyes szereplők nevének emlegetésétől tartózkodunk, csak általában fejezzük ki örömlünket a növendékek jógyekezete, életvidor kedve, az igazgatónő ismeretes buzgalma fölött. — Az emeleten folyt szini előadások beveződése után az egész társaság a Fröbel intézet földszinti helyiségébe vándorolt, hol a növendékek táncztanulói próbája következett, s hol ugyanaval a s felszeten, természetes modorral folyt a szülők, rekonok és gyermekek közt az ártatlan mulatozás esti 10 óráig, mikor a kedélyes ünnep véget ért. A jelen voltak megelégedéssel távoztak, abban a tudatban, hogy a még oly ifjú intézet már is a legszebb reményekre jogosít.

— **Az ellenzék** és „Ellenzék”-i actiák ugyancsak alábanylottak, a mikor a magyar imperiumban jmar egyéb kifogás alá vonható dolog nem található, mint, hogy minek kért az öt magyar ref. egyházkerület királyi engedélyt az idei zsinat megtartására? A jámbor, ki az „Ellenzék” tegnapi leaderében ezt a rettenetes alkotmányértést föltalálja, igen okosan tenné, ha, bár utólagosan, pár leezkét venne a magyar közjogból s a többek közt megolváná az 1790—91-ki XXVI-dik magyarországi törvényezikket, melyből jövőre alaposabb czikkeket írhatna a közjogi ellenzék jeles lapjában. Tanulni nem szégyen.

— **Az egyetemi kör** hangversenye — mint értesülünk — folyó hó 17-én meg fog tartatni. Az újonnan megválasztott rendező bizottság mindent elkövet, hogy az estély az eddiekhez hasonlóan sikerüljön. Résztükről újlag is felhívjuk e jótékony czélú estélyre a közönség figyelmét.

— **A „Márczius 15-iki évkönyv”** következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. A kolozsvári márcz. 15-iki ünnepélyek története. Mezey Mikstól. 2. Márcz. 15. Indai Gyulától. 3. Az ideál az egyed és nemzetnél. De Gerandó Antóniától. 4. Szent hamvak. Hegedűs István-tól. 5. Márczius 15 ike. Deaky Alberttől. 6. Hol a költő? Jakab Ödöntől. 7. Emlékeztünk a régiekről. Gyarmati Zsigánétól. 8. Jós szözet. 9. Egy bujdokló honvéd halála. Haray Victortól. 10. A Messias. Gabányitól. 11. Mindaddig! Teleki Sándortól. 12. 1881. márcz. 15. Szász Bélától. 13. Nő és honleány. Tussai Gábortól. 14. Czim nélkül. Endrődi Sándortól. 15. Márcz. 10-én. Tompa Kálmántól. 16. Carlyle a tudományról. Imre Sándortól. 17. Czim nélkül. Endrődi Sándortól. 18. Gondolatok márcz. 15-én. E. Kovács Gyulától. 19. Egy honvéd tábori pap leveléből. 20. A márcziusi fiatalok. Jókai Mórtól. 21. Egy régi történet. Sami Lászlótól. 22. Emjékeztünk a nagy napokra, hogy remélhessük a nagy napokat. S. töl. 23. Czim nélkül. Felméri Lajostól. 24. Márcz. 15. — 1848. Szász Gerőtől. 25. Czim nélkül. Dr. Meltz Hugótól. 26. Czim nélkül. Szász Domokostól. 27. A legnagyobb hatalom. Békéssy Károlytól. 28. 1848. márcz. 15. Hegedűs Sándortól. 29. Czim nélkül. Fangh Gyujtó Izabellától. 30. Márcz. 15. Széchy Károlytól. 31. Egy kis bevezetés-féle Ferenczi Zoltántól. 32. Vasvári Pal sirja. Hóry Bélától. 33. A márcz. 15-iki általános bizottság névsora. Az évkönyv ára 30 kr. Kapható minden könyvtárusnál. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **A kolozsvári** hölgyek filléregylete f. hó 16-án d. u. 3 órakor alemnők Höln Lipótné szállásán (főter B. Wesselényi Ferencz ház) alakuló közgyűlést tart, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívattak.

— **A polgári dalegylet** tegnap tartott dalestélyén a Redout termei egészen telve voltak az életrevaló egyelet és a dalt pártoló közönséggel. A műsor minden egyes száma igen jól sikerült és a tagok törekvő szorgalmáról tett bizonyosságot. Fröhlich Riza k. a. kit már több hangversenyen volt alkalmunk hallani, ez uttal is kiváló hatással játszta el zongorán Konsky „Orszlán Ébredését.” Csak előre. A műsorozatot, mint rendesen, táncz követte, meleg, kedélyes fesztelenséggel kiváló kivirradtig tartott.

— **Vásári tolvaj.** Kalocsán Juon p.-szt.-mihályi fiatal csavargó ma d. e. egy végányi krumpli lopáson éretett. A fickó ellenességült az öt bekisérni akaró rendőrnek, úgy hogy ez csak nagy bajjal volt képes az egész piacot fellármázó tolvajt a kapitányi hivatal elé kisérni.

— **Lámparobbanás** következtében Bartha János gázlámpa-gyújtogató szombaton este fogoly-utcai árnyajokon arczán és kezén üszégett. A petroleum-lámpa robbanását az idézte elő, hogy a szobában levő kox-kemenczébe felette nagy tüzet raktak, a lámpa pedig a tüzhez közel lévén, annyira átmelegedett, hogy végre szétrobbant. Bartha Jánost kórházba szállították. Ugy értesültünk, hogy sebei nem életveszélyesek.

— **Bukott poéta.** B. P. egykor jó modú fiatal ember, Kolozsvári jogászokadása idejében korcsmahós, vagyonát elvervén, költőnek csapott

fel; vasárnap délbe templomozás után a Minoriták temploma előtt részeg fővel annyira garázna módon viselte magát, hogy a rendőrség volt kénytelen ideiglenes szállásáról gondoskodni.

— **Botrány a színházban.** Rákosi Simon kömvéslegény tegnap este előadás alatt a karzatot oly botrányos lármát csapott, hogy rendőri közbejövettel kellett onnan eltávolítani.

Hazai hírek.

— **Az árvíz** Budapestén. A budapesti Duna tegnapelőtt elérte az 5 méter 20 cm. magasságot; ennél fogva hatóságilag elrendeltetett az összes zsilipek elzárása s tegnap az illető közegek folyamathat tettek az elzárást. A csatorna torkolatoknál a szükséges anyag felhalmozva már rég ott áll, a szivattyugépek tehát akadály nélkül megkezdhetik működésüket.

— **A székely-keresztúri** róm. kath. egyházmegye temploma külsőjének díszítésére f. hó 20-án az unit. gym. nagytermében hangversenyt rendez következő műsorozattal: 1. Karének. Éneklő helybeli áll. tanítóképző intézeti ifjuság. 2. „Etude.” A. Rubinstein. Zongorán előadja Waedt Johanna k. a. 3. „La Traviata” piano et violencella Gregoir et Servais. Előadja gordonkán Silbernagel Emil ur — zongorán kíséri b. Kemény Béláné. 4. „Fantasie de Norma” par Thalberg. Két zongorán előadják Haller Gabriella grófnő és Végler Gyula zenetanár. 5. Szavaltat. Winkler Zsuzsanna k. a. által. 6. „Loves induló” és „népdalok” Mezey Lajostól, előadja citerán a szerző. 7. „Népdalok” éneklő Végler Gyula, zongorán kíséri Haller Gabriella grófnő. 8. „Trio.” Előadják zongorán br. Gamerra Oszkárné, hegedűn Teutsch J. Baptist és Silbernagel Emil urak. Kezdete 7 órakor.

— **Egyetem Esztergomban.** A „Gyorsfutár” könyomatu lap „biztos tudomással” bír arról, hogy az esztergomi székes főkapitálan egyik kiváló agg kanonoka a mult hétén végrendeletet tett, melyben jótékony czélú egyházi hagyományokon kívül, vagyonának tenmaradó részét, mely mintegy 120—130 ezer frtra tehető, Esztergomban alapítandó, kizárólag katolikus jellegű egyetemre hagyta. A végrendelet szerint az ezen czímen hagyományozott összeg mindaddig tőkésítendő, míg ezen összeg vagy a mások által hagyományozott összegekkel együttvéve, vagy pedig pusztán annak kamataival, elegendő nem lesz arra, hogy Esztergom városában teljes theologiai és teljes bölcsészeti karból álló egyetem állitassék és tartassék fenn.

— **Élénk derűtséget** keltő jelenet folyt le szombaton a képviselőházban, mint a „Hon” írja: A rendőri javaslat egyik pontja egyebek közt a rendőrség teendői közé sorozza, hogy a rendzavaroktól kitudja. Ez a „kitudni” szó azmfontos részeket közé tartozott, melyek miatt az ellenzék e javaslat kakáján oly nagyon kereste a csomót. Thaly Kálmán, noha egy időben a „Nyelvőr” kisütötte rá, hogy minden kurucz hajlama daczára se tud magyarul, fogta magát s purizáló hevében indítványozta, hogy a „kitudja” szó helyébe „kinyomozza” szó tétessék. De a nyomozás fogalman nem volt inyére Csanády urnak, s azzal akarta megmenteni a hazát, hogy a „kinyomozza” helyett „kipuhatolja” legyen a terminus technikus. A mint ez a „kipuhatolni” szó elhangzott, támadt derűtségek, a mint mondan szokás, jobbról, balról és közepén. „Csanády puhul,” kiáltott közbe Thaly, mire Boeckai állitólagos utóda nagy keményen visszakiáltott: „Előbb megpuhul ön, mint én!” Fokozódott a derűtségek, mikor a miniszterelnök fölkel és Csanády Sándort azzal tisztelte meg, hogy puhatól módosítványát elfogadta. A budapesti rendzavaroktól jövőre hazafias elkeseredéstikben megvigasztaltatja az, hogy Csanády Sándor indítványára fognak „kipuhatoltatni.” — Még egy jelenet keltett aztán derűtséget. Csatar Zsigmond kelt föl s felszólalását e monddókkal kezdte: „Enis az ontisztel tékpviselőura a közét tartozom.” ... Az ezt követő derűtséget Csatar annyira zokon vette, hogy még személyes kérdésben is tiltakozott ellene.

Vegyes hírek.

— **261 évig** kikölesőnzött kéziratok, Ezelőtt 261 évvel a heidelbergi egyetemi könyvtárból három görög kéziratot kikölesőnzött ki egy wittenbergi tanár. 1623-ban, Heidelbergnek meghódítása után a híres Bibliotheca Palatinát Rómába vitték, a három kikölesőnzött iratról szójó téritvényenl együtt. A wittenbergi tanár hagyományából a kéziratok a wittenbergi egyetemi könyvtárba jutottak, innen az ottani seminárium könyvtárba, innen pedig 1862-ben vétel útján a hallei egyetemi könyvtárba. A heidelbergi könyvtár-igazgatóság megkeresésére Puttkammer porosz közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a kéziratokat adják vissza eredeti tulajdonosának.

— **A királyfi** Egyiptomban. Rudolf az első trónörökös, aki Egyiptomot egész hosszában, Alexandriától Assuanig végig utazta. Ezt az utat előtte csak egy fejedelmi vér tette meg: Hadrian római császár (Krisztus után 138-ban). Ennél fogva a luxoni (Theba) régiségtudósok elhatározták, hogy a trónörökös látogatását e város romja közt illő felirattal örökítik meg. Lepsi-

us, a német egyiptolog, a ki a negyvenes években Egyiptomot beutazta. a régi egyptomiak nyelvén és betűivel egy panegyrtát írt, s azt köre vésvé, örök emléklül a pyramisba befelazták. Így akarják megörökíteni a trónörökös utazását is.

— **Az áltárnál** örült meg. A schwilbongeni templomban a miséző káplán hirtelen megörült, s erőszakkal kellett a szerencsétlent az áltártól eltávolítani.

— **Fotographia** küldése táviró dróton s fényképirás a falon keresztül. Ma már csakugyan merészség valamiről azt állitanunk, hogy az lehetetlen. Az újabb találmányok versenyének egymással abban, hogy a meszerű dolgok megvalósításának. Két ily sajátosság találmányról szól most legújabbban a hir. Senlecq Ardresben (Franciaországban) telektroskopot talált fel, melynek segítségével nemesak írásokat, mint Caselli s Cowper, hanem teljes képeket is lehet nagy távolságra táviratozni s ennél fogva jövőben megszőkítt pénzárnyokok fényképét távirati uton lehet utának küldeni. E találmánynál nagy szerepet játszik, mint a fotofonál, a selenium. Használó gépet készített a selenium segítségével Bidwal Shelford Angliában, melynek segítségével a fényképezés a falon keresztül is történik. A kép közvetítése két fonograffal történik, melyek drótok végére alkalmazva, óragép segélyével abszolút egyenlősen mozognak. Az így nyert gépek ugyan kissé drúvak, de bizonyos, hogy rövid idő alatt tökéletesbűlni fognak, sőt idővel messze-távrból is lehetővé tétetik a fényképirás. Kapcsolatban ezzel megemlítjük, hogy egy Dr. Herz Kornél nevű tudósnak sikerült oly telefon készüléket létesíteni, melynek segítségével Európa s Amerika között is érintkezés létesülhet telefon útján.

Erdélyi piaczi árak.

M.-Vásárhely, feb. 3. Egy métermázsa tisztabúza 1000, elegybúza 850, rozs 880, árpa 650, zab 250, törökbúza 470, 100 kiló széna 300, szalma 100, 1 köbméter tűzifa 450, 1 kiló marhahús 40.

K.-Fehérvár, feb. 5. Egy métermázsa tisztabúza 1170, elegybúza 1950, rozs 810, árpa —, zab 720, törökbúza 420, 100 kiló széna 260 szalma 150, 1 köbméter tűzifa 420, 1 kiló marhahús 46.

Brassó, febr. 4. Egy hectoliter tisztabúza 840, elegybúza 630, rozs 550, árpa 380, zab 220, törökbúza 310, 100 kiló széna 300, szalma —, 1 köbméter tűzifa 250, 1 kiló marhahús 44

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzszen

1881. márcz. 11

Magyar aranyjárdék	110.55
Magyar vasuti kölcsön	128.—
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	85.50
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	102.75
Magyar kel. vas. államköt., III. kibocsátás	88.75
Magyar földterhermentési kötvény	96.75
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	95 1/2
Temes-bánáti földterhermentési kötvény	96.—
Temes-bánáti földterherm. kötv. záradékkal	93 1/2
Erdélyi földterhermentési kötvény	95.—
Horvát-szlavon földterhermentési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	94 1/2
Magyar nyeresémeny-sorsjegy-kölcsön	114.—
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	108.—
Osztrák járadék papírban	73.10
Osztrák járadék ezüstben	76.—
Osztrák járadék aranyban	90.—
1860-ki osztrák államsorsjegyek	330.—
Osztrák-magyar bankrészevény	816
Magyar hitelbank-részevény	264.75
Osztrák hitelintézet-részevény	287.70
Ezüst	—
Os. és kir. arany	553.—
20 frankos arany	929.—
Német birodalmi márka	5725
London (havi váltókért)	11753

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*)

Árvíz, helyesebben — sár fenyeget külső magyaruzatát, de különösen kulfarkas és középutezatát, a magyarutezával összakötő alsókeresztutczát, a melyen a közlekedés akkora, a milyen Kolozsvár melléktutczáján egyen sínes, de van víz és sár, úgy, hogy ezek a házakba, udvarokba s előbbi még a pinczékbe is kezd behatolni, felkerülik tehát, — a mit a mult évben kérvényileg tettünk, jelenleg hirlapilag a tektis. tanács figyelmét ez utczára, miszerint ennek kitakarítását s beporondozását, s ha ezt nem, legalább egy pár oszondok felállitását elrendelni sziveskednék, hogy így a járókelők no legyenek kénytelenek a sárban uszva s gázolva járni, s iskolába járó gyermekeinket no kellessék a sárfafutólól féltetni.

Kolozsvárt, 1881. márcz. 12-én

a külső-magyar, alsó-keresztutczai lakosok nevében többen.

*) E rovat alatt megjelenő czikkektől csupán a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSSY KÁROLY.

A KELET

nyomdája egy legujabb izlés szerint öntött nagy betűszállitmánynyal csak most tett felszerelve mindennemű könyvnyomdai munkára teljesen,

Felvállalja helyi vagy vidéki megrendelésre

Mindennemű meghívók, tánczrendek,
ROVATOS IVEK.
FOLYO- ÉS RÖPPIRATOK.

ALAPSZABÁLYOK.
Hivatalos nyomtatványok.
BORITÉKOK, NÉVJEGYEK.

SZÁMLÁK, ÁRJEGYZÉKEK.
PERESIRATOK.
ÉTLAPOK, FELHIVÁSOK.

EGESZEN ÚJ KIÁLLÍTÁSBAN BÁRMILY NAGY
FALRAGASZOK

elkészítését.

A nyomda a monarchia legelső papirgyárával áll összeköttetésben
s bármiféle papírt gyári áron szállít.

Pontosság, izlés, és olcsóság a jelszavunk!

Nyomdahelyiség főter 4-ik szám.

34/881. kg. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A Zilahi tanácsház tovább építésénél szükséges összes munkálatoknak együttes vagy szakmunkaként vállalat utjáni elkészítése céljából zárt ajánlati és szóbeli árlejtés hirdettetik s annak határnapjául folyó évi April hó 3-ik napjának d. e. 9 órája a polgármesteri hivatalba kitétetik.

A bántpénz a 7933 frt 62 krban előirányzott költségeknek 50%-a. A költségelőirányzat és feltételek a polgármesternél megtekinthetők, s kívánatra azok posta útján is megküldetnek.

Zilah, 1881. mártius hó 5-én.

BALOGH JÓZSEF,
h. polgármester.

Nincs több Fogfájás.

1,000 forintot fizetünk annak, a ki a

Goldmann féle császári fogviz

használata után valamikor fogfájást kap.

Ára üvegenként 1 frt.

S Goldmann et Comp. Boroszló Schönbrücke 36.
Kolozsavart egyedül valódi minőségben Hintz gyógyszer. urnál.

Frankfurti

Lóvász-orsjáték.

Huzás 1881. március hó 30-án.

Ezen általában kedvelt sorsjátéknál ujjlag 10 elegáns Equipage 4 és 2 lóval befogva, finom hámozattal, továbbá 60 darab legszebb lovagló és kocsi ló és még számos százakat érő más nyeremények jönnek sorsolás alá. (130) 12-23

Fennebbi huzáshoz küld alólírott sorsjegyeket és pedig:

1 eredeti sorsjegyet 2 frtért o. é.

16 " " 30 " o. é.

az összeg beküldése mellett. Hogy minden kívánnak eleget tehessek,

a megrendeléseket kérem gyorsan eszközölni.

Minden résztvevő a huzási lajstromot ingyen, bérmentve kapja.

Nagyobb nyeremények rögtön távirati úton jelentetnek.

D. F. Seipp, Majnai Frankfurtban.

MATICO-INJECTION

VON GRIMAULT & CO APOTHEKER IN PARIS

Ezen a valódi Perui Matico levelekből előállított gyógyszernek hatása általánosan ismert méhvérzések és idült nyálkás kifolyásoknál. Az egyedüli szer, a melynek behozatala Oroszországba meg van engedve, és az egyedüli a melynek jótékony hatásába bizni lehet. Elküldendő a számos hamisítványokat, kérétek az üvegeken levő aláírást, Grimault et Comp. figyelembe venni.

Főraktár Bécsben, Bruno Raabe nál Bäckerstrasse Nr. 1. és Philipp Rödernél Wienstrasse 15.

Kolozsavart Wolff J., Dr. Hintz Gy., Székely Miklós gyógyszerészeknél és Gergely Ferenczénél.

Werner és társa

váltóirodája

Bécs, verlängerter Wipplingerstrasse 45.

4% Tízszázorjegyek

évi 3 huzással

Főnyeremény 100,000 forint.

Legkisebb nyeremény 110 frtől 120 frtig

Azok mint a legelső sorsjegypapírt, úgy

tökeelvezetést, mint nyereséket is, az

hivatalos árfolyam szerint adjuk, és az általunk

megvásárolt sorsjegyeket évi 6%-ért lefedjük tartjuk

Börzei megbízásokra

ajánljuk cégünket a legelőnyösebb kivételre a kö

vetkező feltételek mellett:

Alkuszul minden 25 diti sorsjegyet, vagy 5000

frt névérték után (nemmi járuléka) 2 frt 50

kr. A huzások letele mának a huzások szorint ka

legelőnyösebb körülmények között, azaz a huzások

korosadójának, minden huzásnak 7/2 szög huz

kező sorsjegyeket, azaz a huzások szorint ka

sebbégek közt, azaz a huzások szorint ka

külső sorsjegyek, a huzások szorint ka

hivatalos árfolyam szerint adjuk, és az általunk

megvásárolt sorsjegyeket évi 6%-ért lefedjük tartjuk

ajánljuk cégünket a legelőnyösebb kivételre a kö

vetkező feltételek mellett:

Alkuszul minden 25 diti sorsjegyet, vagy 5000

frt névérték után (nemmi járuléka) 2 frt 50

kr. A huzások letele mának a huzások szorint ka

legelőnyösebb körülmények között, azaz a huzások

korosadójának, minden huzásnak 7/2 szög huz

kező sorsjegyeket, azaz a huzások szorint ka

sebbégek közt, azaz a huzások szorint ka

külső sorsjegyek, a huzások szorint ka

hivatalos árfolyam szerint adjuk, és az általunk

megvásárolt sorsjegyeket évi 6%-ért lefedjük tartjuk

Börzei megbízásokra

ajánljuk cégünket a legelőnyösebb kivételre a kö

vetkező feltételek mellett:

Alkuszul minden 25 diti sorsjegyet, vagy 5000

frt névérték után (nemmi járuléka) 2 frt 50

kr. A huzások letele mának a huzások szorint ka

legelőnyösebb körülmények között, azaz a huzások

korosadójának, minden huzásnak 7/2 szög huz

kező sorsjegyeket, azaz a huzások szorint ka

sebbégek közt, azaz a huzások szorint ka

külső sorsjegyek, a huzások szorint ka

hivatalos árfolyam szerint adjuk, és az általunk

megvásárolt sorsjegyeket évi 6%-ért lefedjük tartjuk

Börzei megbízásokra

ajánljuk cégünket a legelőnyösebb kivételre a kö

vetkező feltételek mellett:

Alkuszul minden 25 diti sorsjegyet, vagy 5000

frt névérték után (nemmi járuléka) 2 frt 50

kr. A huzások letele mának a huzások szorint ka

MAAGER W.

a királyi szabadalmazott valódi tisztított

halmájzsirja

MAAGER VILMOSTÓL Bécsben,

melyet az első orvosi tekintélyek megvizsgáltak s k ö n n y ü e m é s z t h e t é s e miatt gyermekeknek is különösen ajánlanak és rendel nek, mint legtisztább, legjobb,*) legtermészetesebb és elismert leg-hathatósabb szert mell- és tudóbajok, görvély, csömör-daganatok, bőrkütfések, mirigybetegek, gyen, gúllés stb. ellen — üvegenként 1 frt, gyári raktárában; Bécs, Heumarkt 3 sz. a.**) valamint az osztrák-magyar birodalom legtöbb gyógyszerárán és jóhírű anyagkereskedésében és valódi minőségben kapható.

Kolozsavart: Bíró János, dr. Hintz György, Székely Miklós, Walen-tini A. és Wolff J. gyógyszerárán, — Csiki Imre, Dietrich Sámuel, Huttlesz Károly és Gergely Ferencz kereskedésükben. Abrudbányán: Vladu N. gyógyszer., Teheder Albert, kereskedő. Nagy-Bányán: Hanzulovics L. gyógyszer. Nagy Euyeden: Obert J. gyógyszer., Szász-Régenben: Schäser János, Czoppelt H. gyógyszer., Székely-Udvarhelyt: Solymosy J. gyógyszer., Seps-Szent-Győr. gyön: Fehdenfeld J. gyógyszer.

*) Ujabb időben több cég tölt közönséges tisztított halmájzsirt háromszögű üvegek-be, s azt MAAGER valódi tisztított dorsgajdóc májzsirja gyanánt ügyszerzik a közönség-nek eladni. E rászédést kikerülendő, csak oly üveget kell MAAGER valódi tisztított dorsga-dóc májzsirjával töltöttek elismerni, melyen az üvegen, ragjegyben, lezáró-kupakón és használati utasításon a MAAGER név áll.

**) Ugyanott van a „Schaffhauseni nemzetközi sebkötőanyag-gyár” Hartel-stein és tár chemistai (hüvelyes voteményi készítmények) gyára és new-yorki Hall- & Rucke-nsozodott-gyárának is főraktára az osztrák-magyar birodalom részére.